



MITÄ TIETO- JA VIESTINTÄTEKNIIKAN TAITOJA OPETTAJA TARVITSEE?

Opettaja tarvitsee monenlaisia tieto- ja viestintäteknisiä taitoja ja ymmärrystä käyttäessään digitaalisia työvälineitä ja oppimisresursseja opetuksessaan ja opiskelijoiden oppimisprosessien tukena. Samoin toimiessaan opettajana ja ohjaajana verkko-oppimisympäristöissä.

Opettajan taidot voidaan jakaa kolmeen pääkategoriaan. Ensimmäisenä ovat digikansalaisen taidot, toisena digiopettajan taidot ja kolmantena digipedagogin taidot.

Mitä ovatkaan opettajan tarvitsemat yleiset digitaaliset taidot eli digikansalaisen taidot?

Opettaja tarvitsee samat taidot kuin kuka tahansa muu kansalainen selvitäkseen tämän päivän digitaalisessa maailmassa. Sähköinen asiointi yleistyy niin terveystalveissa, pankkiasioissa, verotuksessa, palkanmaksuissa kuin ostosten tekemisessä. Lisäksi digikansalaisen tulee tietää, miten huolehditaan turvallisuudesta ja tietosuojasta ja mikä on laillista digitaalisten ohjelmistojen ja aineistojen käytössä. Kansalaistaitoihin kuuluvat luonnollisesti myös omien laitteiden ja niissä olevien ohjelmien käyttötaidot.

Mitä ovat sitten digiopettajan taidot?

Jokaisen opettajan on pystyttävä tekemään omaa työtään tieto- ja viestintäteknikkaa hyväksikäyttäen tehokkaasti ja tuottavasti. Opettajan on tunnettava tietokoneen ja puhelimen perusominaisuudet ja käyttöliittymät niin, että niiden käyttö on turvallista ja ergonomista.

Digitaalisia perustaitoja ovat oman alan työvälineiden hallinta ja tiedonhaku- ja tiedontallennustaidot. Kun digikansalaisen tulee tietää, miten huolehditaan turvallisuudesta ja tietosuojasta ja mikä on laillista digitaalisten ohjelmistojen ja aineistojen käytössä, niin opettajan on tiedettävä noista asioista vielä tavallista kansalaista enemmän. Tämä johtuu siitä, että hänen on myös kyettävä opettamaan noita asioita opiskelijoille.

Opettajan on luonnollisesti osattava käyttää omien laitteidensa lisäksi oppilaitoksen käyttämiä ohjelmistoja ja työkaluja. Niitä, joita tarvitaan päivittäisessä työskentelyssä. Lisäksi opettajan oman oppinaineen tai opetusalan ohjelmistot ja digitaaliset aineistot on hyvä tuntea. Samoin oppilaitoksessa käytössä olevat oppimisympäristöt. Opettajan tulisi tarvittaessa myös kyetä tuottamaan digitaalisia oppimateriaaleja omaan opetukseen.



Yhteistyössä on voimaa. Yksittäisen opettajan ei tarvitse opetella kaikkia mahdollisia sovelluksia ja ohjelmistoja, vaan kouluissa pitäisikin sopia, mikä on kunkin opettajan vastuulla ja mitä opetetaan eri oppiaineiden yhteydessä ja missäkin vaiheessa opiskelijoille.

Mitkä ovat sinun koulusi ohjelmistot ja sovellukset, joita jokaisen on osattava käyttää?

Mitkä ohjelmistot ja sovellukset ovat sinun oppiaineesi ja opetussisältöjesi erityisosaamista ja mitkä ovat niistä sinun vastuullasi?

Oppimateriaalien tuottamisessa jakaminen ja yhdessä kehittäminen tuovat parhaan tuloksen. Millaista oppimateriaalia olet tuottanut? Oletko jakanut oppimateriaalin toisten opettajien kanssa? Mitä materiaalia olet saanut muilta opettajilta käyttöösi? Mihin tuottamisen tapaan haluaisit erikoistua? Tiedätkö mistä saat parhaiten tukea oppimateriaalin tuottamiseen?

Verkostoituminen on yksi digiopettajan avaintaito ja verkostoissa oppiminen. Tätä kautta pystyy seuraamaan mitä digitaalisuudessa tapahtuu ja mitkä ovat kehitystrendit. Yhdessä oppimisen verkostoja voi rakentaa oman oppilaitoksen sisällä tai muiden opettajien kanssa kansallisesti tai jopa kansainvälisesti. Erilaisissa virtuaalisissa verkostoissa on paljon osajia, jotka jakavat osaamistaan halukkaasti toisille ja omiin ongelmiin ja kysymyksiin löytyy helposti ja nopeasti vastauksia. Ja kaikkea voi kysyä ja kannattaa kysyä. Tieto- ja viestintätekniikan alue on niin laaja, että yksi ihminen ei voi ottaa kaikkea haltuun. Sitä paitsi sisällöt muuttuvat nopeasti, ainut tapa oppia ja pysyä ajan tasalla on löytää hyvät vertaisoppijat rinnalle. Ja onneksi ainakin tällä hetkellä kaikissa oppilaitoksissa on saatavilla tukea joko tutoropettajilta tai digiopetuksen kehittäjiltä. Heiltä voi aina hakea apua.

Kuka on sinun vertaistukeksi ja kanssaoppijasi oppilaitoksessasi? Mihin verkostoihin kuulut? Mitä virtuaalisia verkostoja seuraat? Mihin ongelmaan olet viimeksi hakenut apua verkostosta? Miten aktiivisesti olet auttanut muita verkoston jäseniä, oletko jakanut kokemuksiasi?

Taitoihin voidaan lukea kuuluvaksi positiivinen asenne ja uteliaisuus uuden oppimiseen. Opettajan voi omalla esimerkillään rohkaista opiskelijoita uusien toimintatapojen löytämiseen, epävarmuuden sietämiseen ja hyväksymiseen. Digitaalisessa maailmassa ei ole aina valmiita vastauksia ja kaikki ei aina mene ihan suunnitelmien mukaisesti, tekniikka saattaa pettää ja syntyy sähläystäkin. Tärkeintä on, että löydetään ratkaisu ja jokainen omalta osaltaan tukee parhaan ratkaisun löytämistä. Digitaalisuus ei ole itsetarkoitus, sen tulisi olla hyvä apuväline oppimisessa. Sen vuoksi digipedagogiikan taidot ovat oleellinen osa digiopettajan taitoja.

No mitä ne digipedagogin taidot sitten ovat?

Jokaisen opettajan taitoihin voidaan katsoa kuuluvan pedagogiset taidot eli opetuksen ja oppimisen suunnittelun ja toteuttamisen taidot. Näihin voidaan lukea kuuluvaksi oppimisprosessin suunnittelu,



oppimisaktiviteettien suunnittelu, oppimisprosessien ohjaaminen, metakognitiivisten taitojen kehittymisen ohjaaminen, sisältömaterialien suunnittelu ja/tai valinta, arviointi. Arviointi sisältää opiskelijoiden kehittymisen arvioinnin lisäksi oman työn arvioinnin ja edelleen kehittämisen.

Kun nämä yhdistetään tieto- ja viestintäteknikkaan ja digitaalisuuteen, niin syntyy digipedagogiikkaa. Se tarkoittaa sitä, että opettaja rakentaa oppimisprosesseja, joissa tieto- ja viestintäteknikkaa ja digitaalisia aineistoja hyödynnetään niin, että ne parhaalla mahdollisella tavalla tukevat oppimista ja oppimisen ohjausta. Digipedagogiikkaa tarvitaan niin verkko-opetuksessa kuin luokkahuoneopetuksessa.

Verkosta löydät lisätietoja hakemalla hakusanalla Digipedagogiikka. Hyvää matkaa digiopettajan tiellä!

Tämä teos, jonka tekijä on Leena Vainio, on lisensoitu [Creative Commons CC BY 4.0 Kansainvälinen - lisenssillä](#)

